

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Gyermekvédelem.

Zombor, 1905. augusztus 3.

Akikről a szeretet nagy tanító mestere, a Megváltó azt mondta, hogy eresszék őket hozzája, mert övék a mennyeknek országa, a gyermekek érdekében emeljük fel szavunkat. Azoknak érdekében, akik közül éltük tavaszában annyian elmennek a mennyek országába a Megváltóhoz, nem mintha hívná őket, hanem mert a szegény elhagyottakról sem szülő, sem társadalom, sem állam nem tartotta kötelességének kellő időben, kellő módon gondoskodni.

Az akaratlan kis angyalok, az iskolakerülő kis csirkefogók és kis tolvajok fel egészen a léha naplopó kamaszokig, kikről nincs nap, hogy az ujság meg ne emlékeznék szívet szomorító módon, mind megannyi nagy szemrehányás a társadalom és az állam irántuk való kötelességének elmulasztása miatt. Avagy kinek nem facsarodna össze a szíve, ha arra gondol, hány gyöngyvirágkorát élő kicsi lelket dermedt meg a közömbösség hidege s hányat sodor, ha megmarad az élet nyomorának, a

társadalomra is veszedelmes erkölcsi züllés posványába?

De mintha derengne a nyomorult elhagyottakra is; mintha tavaszodnék az emberi élet tavaszára is. A társadalom irgalmasságra hajló s a nyomorusággal együtt érezni tudó része már régebb idő óta tevénykedik, hogy veszendőben lévő kis lelkeket megmentse az életnek, a munkás, a becsületes, a tisztességes és erkölcsös életnek. Hogy az eredmény nem volt megfelelő, hogy a megmentettek csak elenyésző kicsi százalékát tették ki a támogatásukra rászorultak nagy számának, annak oka az erők elégtelensége s még inkább a védelem szervezésének hiánya.

Most azonban felbuzdul bennünk a reménység, hogy a pusztulás és züllesztés ellen való védekezés hathatósabb lesz. Akinek már régen kezébe kellett volna vennie az ügyet, mert övé a hatalom s az ő anyagi forrásai a legkimeríthetlenebbek, mozdul az állam is és széles alapon szervezi a védelem és segítés nemes ügyét.

E közbelépése az államnak megelőzi ugyan a természetes evolúciót s

egyszerre kénytelen sokfelé kinyújtani támogató kezét, de ha a szervezés komoly és lelkiismeretes, meg vagyunk győződve, hogy a védelem így is hathatós lesz.

Növeli a gyermekvédelem kérdésének egyetemes és mégis helyes irányu megoldása iránt támadt reménységünket még egy örvendetes körülmény, az hogy a sajtóban e szent ügynek, mely oly mélyen belenyul népesedési, nemzeti és társadalomerkölcsi érdekeinkbe, saját külön organum is keletkezett immár: a báró Edelsheim-Gyulai Lipót főszerkesztősége és dr. Torday Ferenc felelős szerkesztősége mellett megjelenő Gyermekvédelmi Lap.

Felhívjuk az illetékes hatóságok, egyesületek, társaságok és egyesek figyelmét a lapra. Előfizetési ára (évi négy korona) oly csekély, hogy a legszerényebb jövedelmű család is megrendelheti s e nagy fontosságú kérdés egész terjedelmével, a védekezésnek a külföldön és nálunk kipróbált rendszereivel s a helyi szervezkedésnek legcélszerűbb módjaival megismerkedhetik.

Hogy az ügy ismerete elhatolhasson

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Részvét.

Az emeleten meghalt valaki,
Kis fakoporsót vittek fel neki;
A szomszéd mind a folyosókon áll
S csoportokban a temetésre vár.

És összeség: „Egy vézna kis leány, —
Sebaj, maradt még nekik egy nehány!
Szegény emberre átok a gyerek,
Kenyeret kér és mindig pityereg.”

... Felszáll a tömjén; a pap könyörög,
Elmondja, hogy a szeretet örök . . .
A nép szemében lassan könny fakad,
Az anyaszív meg csaknem megszakad . . .

Balla Miklós.

A legyezőről.

(Spanyol szempontból.)

Irtá: **Vértesi Károly.**

Készenlétben. — A templomban is. — Szép legyezők. — Csipkéből és festéssel. — Valenciából. — Meg kell lenni. — Az minden. — Beszédes legyező. — Kezessen mozgatják. — Legyező nyelv. — Nyelvismeretet pótol. — Angyal legyezővel.

Spanyol nőnél a legyező, az folytono-

san készenlétben van. A spanyol nők, eljapánosodva, akkor is hűvösítgetik magukat, mikor nincs melegük, mert náluk — ugylátjuk — olyan tetszélgesi eszköz a legyező, melynek az igénybevételét még a templomban is megengedik maguknak.

Pompás legyezőket lehet látni a spanyol nők kezében. Elefántesontból valót, teknőhéjat akármennyit, törékeny fényes kagylóbólit. Az elefántesont jól áll az elefántesont fényű arcszínhez. A másikon, bikaviadal részletei lefestve. Mégmásokak, színes képekkel, tükörrel, tollal ékesített selyem szövetekből.

Javarészt Valenciából, a híres, drága valenciai csipkével kerülnek a legyezők Madridba, ahol erre külön elárúsító boltok vannak. A brabanti remek csipkelegyezőtől van itt mindenféle, olesó, selejtes, fábóli. Madridnak hitvány az ipara, a nagy keresethez képest mégis csak elegendő legyezőt gyárthatna.

Veszi boldog, boldogtalan, nemcsak az előkelő hölgyek, a köznép, használják a koldusasszonyok, kofák is, kiknek a legyező alatt se áll be a szájuk. A darócvánkostól a selyem párnáig terjed ki a mindennapos

használata. Ha a harisnya rongyos is, de az albanico-nak meg kell lenni, lehetőleg szépnek, legalább csinosnak. Négyezer husz centesimoért kap már ilyet. Meg kell lenni a szép legyezőnek akkor is, ha állami kezelésre van bízva a csipkekendő.

A legyező az minden, legyező nélkül se szó, se beszéd. Legyezővel váltanak köszönést. Tüzes pillantásokkal kísérve, nagyon beszédes a spanyol nő legyezője, mindent tud, mindent kifejez, reménykedést, csalódást. Bűbájosság. A legyező, a megnyilatkozás formáihoz is nagyon ért. Azt is tudja megmondani: igen vagy nem. Azzal takarja el az arcát, lángolóan izzó, szerelmet sugárzó szemét, melynek mélyesztő pillantásával volt a tudtuladás. A legyezővel fődí el a szenvedély lázában égő képét, az arcára kiülő különös, megkülönböztetett mosolyát, ha jönnek, szűkösnek látja azt, vagy zavarba jött. Ritkán van. A legyezővel köszön a szennora, avval álcázza kacérkodását, ha elpirul a gyönyörtől, ha félarcát elfödí, arctapasztat újra látni engedi. A legyezővel vetit árnyékot, kékes, halvány színt a rizsporos képecskéjére. A legyező alakú, hosszú, görbe pillákkal is

mindenhova, hogy a nemzetmentésnek ezen égetően szükséges munkájában résztvehessen mindenki, magunk is szívesen megnyitjuk lapunk hasábjait a kérdésnek: hirt adunk a gyermekvédelem országos állásáról, fejlődésének nevezetesebb mozzanatairól s rámutatunk a helyi védekezés szükségességére és leghelyesebb módjára.

E nemzetmentő munkában nemcsak szívesen látunk mindenkit munkatársaink sorában, hanem fel is kérünk mindenkit, hogy velünk karöltve s vállvetve igyekezzék mentül messzebbre és mélyebbre ható propagandát indítani e kérdésben.

Munkára fel!

Közigazgatásibizottságiülés.

A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését csütörtökön tartotta meg Latinovits Pál főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai közül jelen voltak: Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Scultéty Ferenc árvászéki ülnök, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Linczinger Gyula alügyész, Fernbach Károly országgy. képviselő, dr. Csernyus Pál tb. főügyész, Scherer Rezső aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos a közegészségügy állapotára vonatkozólag jelentette, hogy a vármegye területén a közegészségügyi viszonyok elég kedvezőek. Roncsoló toroklob előfordult 7 községben; vörheny 2 községben 18 esetben, 3 halálzással; kanyaró 8 községben 59 esetben, 1 halálzással, hagymáz 2 községben 4 esetben 1 halálzással.

Gyógyszertári ügyre vonatkozólag jelenté, hogy Bulkeszi községben önálló személys üzleti jogu gyógyszertárra Kocsis Kálmán okl. gyógyszerész nyert engedélyt, míg a mélykúti Szt. Annához címzett gyógy-

szertár Nagy Béláról Rohotka Aladár okl. gyógyszerészre átruházott.

Közdók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató a közdók július havi állapotáról jelentette, hogy egyenes adóban 1905. július hóban befizetett 44,899 kor. 07 fill., 1904. július hóban befizetett 258,112 kor. 34 fill., az elmúlt hóban kevesebb 213,218 kor. 27 fill. Az 1905. januártól július hó végéig befizetett 2,526,544 kor. 15 fill. A múlt év hason időszakában 4,474,249 kor. 54 fill. Ez évben kevesebb 1,947,705 kor. 39 fill. Hadmentességi díjban 1905. júliusban befolyt 229 kor., 1904. júliusban 1755 kor. Az elmúlt hóban 1526 koronával kevesebb. 1905. januártól július végéig 7756 kor. 27 fill. A múlt év hason időszakában 19,979 kor. 45 fill. Ez évben kevesebb 12,223 kor. 18 fill.

Bélyeg- és jogilletékben az elmúlt hóban 192,968 kor. 53 fillérral kevesebb, mint a múlt év hason időszakában.

Fogyasztási és italadóban 1905. júliusban 113,569 kor. 34 fill., 1904. júliusban 76044 kor. 07 fill. Az elmúlt hóban 37,525 kor. 27 fillérral több.

Tanitói nyugdíjban 2597 kor. 05 fill., országos betegápolási pótadóban 1406 kor. 64 fill.

Ügyészség.

Linczinger Gyula kir. alügyész mint a zombori kir. ügyészség ideiglenes vezetője jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt a fogházban példás rend és tisztaság van, a felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó; a fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében nem alkalmaztatott, ellenben a letartóztatottnál egy esetben.

A múlt hó folyamán 31 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítelt: fogházra 3, börtönre 22, vizsgálat alatt 6.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal vezetője, jelentése szerint az 1905. évre előirányzott fentartási kavicsszállítás folyamatban van, több utvonalon felülvizsgáltott.

A baja-mélykúti törvényhatósági közut 12.3—20 km. szakaszán Csávoly és Felső-

szentiván községek határain és a csávolykatymári törvényhatósági közut Bácsborsód és Katymár közötti 11.7—16.75 km. szakaszán az új utépítési munkák folyamatban vannak.

A zombor-óbecsei törvényhatósági közut 6.5—6.7 km. szakaszán Szenttamásnál az új utépítési munkák kedvező eredménnyel felülvizsgáltott és vállalkozótól átvétetett.

A zombor-csonoplyai törvényhatósági közut elkészülvén, átvétetett.

Állategészségügy.

Július hóban az állategészségügy kedvező volt, amennyiben a ragadós betegségek között csak a lépfene terjedt nagyobb mértékben, négy újabb községben szórványosan lépett fel.

A dohányzásról.*)

A dohányzás ártalmas és ártalmatlan voltáról még napjainkban is megoszlanak a vélemények a szerint, a mint a véleménynyilvánítás a szenvedélyes dohányosok, vagy a dohányzást gyűlölők táborából származik. Annyi bizonyos, hogy a XVI. század óta, a mióta Európában a dohányzás élvezetével megismerkedtek, az egyházi átok s a fejedelmek halálbüntetéssel terhelt tilalma dacára, ez a szokás mindjobban elterjedt s ma már a gyengébb nem is nagy részben hódol neki.

Dacára annak, hogy a dohányzás szenvedélyének áldozók száma tapasztalás szerint folyton szaporodik, objektív bírálva a dolgot, épen nem mondható ez valami ártalmatlan szenvedélynek, a dohánylevélben foglalt két erősen ható alkatrész, a nikotin és nikocianin miatt. A dohányfüst az újabb vizsgálatok szerint tényleg tartalmaz nikotint, amely az érző idegek ingerelhetőségét csökkenti s ártalmatlanságot, sok esetben gyomor- és bélhurtot okoz.

A dohányzásról s annak hatásáról legújabbban egy kis tudományos értekezés jelent meg O. Gawalowsky vegyész-mérnök (Raitz) tollából, amelyet minden dohányos ember tanulsággal forgathat, mert legalább tudomást szerezhet belőle, hogy mikor és mennyiben ártalmas a dohányzás, miben nyilvánul az ártalmassága, mi annak az indító oka s mily módon védekezhetünk ellene anélkül, hogy a megszokott dohányzásról le kellene tennünk.

A füzetkét forgatva megtanuljuk belőle, hogy a dohányzás ártalmas voltának oka a nikotin, amelyről pedig még röviddel ezelőtt is az volt a vélemény, hogy az a dohányfüstben nem foglaltatik. Viszont a nikocianinnak a dohányfüstben való jelenlétét a szerző kétségbe vonja s azt állítja, hogy az e néven nevezett vegyület nem egyéb, mint a nikotinnak organikus savakkal képezett vegyülete. Ide vonatkozó kísérleteinek eredményeit a következőkben foglalja össze:

1. a nyers dohány egy sajátságos kámifort tartalmaz alkatrész gyanánt;

2. ez a kámfor a fermentációs folyamat révén további oxidációval oxikámforrá, kámforsavvá, oxikámforsavvá alakul át;

3. az így keletkezett oxikámforsav minden valószínűség szerint más organikus savakkal (nevezetesen zsirsavakkal) egyetemben a nikotinnal való vegyülés révén egy sönemű, aromás anyagot alkot, a melytől függ a dohánynak kellemes avagy penetráns illata.

Tekintetbe véve azt, hogy a nikotin ca. hétszer erősebb mérge a strichninnél, hetvenszer erősebb a kéksavnál és százhetvenszer erősebb a káliumecianidnél, érthető az a gondoskodás, amely egészségügyi körökben oda irányul, hogy a dohányfüstben levő ezen ár-

*) A „Gyógyszerészeti Hetilap” nyomán.

eltakarhatja nézését, de ha akarja, hogy lássák, fölemeli azokat s a pillák alól mély tekintet. Itt izzóbbak a szenvedélyek, nagyobb tűz villan ki a szemekből. A szevillai szépek, legkevésbé sütik le a szemüket, fogadják a hódolatot.

Édelegve kecsesen forgatják, játszi vídamsággal mozgatják a félkeztyűs kezükben a legyezőt, minden forgásának meg van a maga jelentősége, ha szétnyitják, ha összevonják, gyorsan vagy szeliden, szerelmet és gyűlöletet vall vele, megint csak a szennora, aki azt ügyesen tudja kezelni. Megtakarítja több esetben a férfinak a fáradságot, megkíméli az akadozó beszédétől, elutasítja a nyelven lévő vallomást, megkönnyíti a torkon akadt szót, mikor nehéz a leplezetlenül való föltárás. Spanyolnak kellene lennünk, hogy a legyező nyelvét teljesen megértsük, de a legyező forgatásából, szemek nézéséből, tegezéséből, kivált ha csillogó, jelentős, olvadékony mosolylyal kíséri azt, beható egybevetés után rövid idő alatt, figyelemmel, mégis elégséges tanulmányra tehetünk szert, hogy Inest, Marcedest, Consolációt, Dolorosát megértsük, utóbbinak a szerelem mián égőbb

epedéssel sokat szenvedő asszonynak a fájdalmas szívét meleg szeretettel megkönynyítsük.

Sok jó dolog világol az emlékezetünkben, mikor a legyezőről van szó.

A legyező játék, ez a mutatványos tudás, mely annyi hiraadásról szól, mindenestre jól pótolja a feltűnési viselkedésben szenvedő spanyol nőnél a nyelvtudomány és az irodalmi ismeretek hiányát. Az udvariasság szótára azonban mindig kézben van, szorgalmasan forgatják a lapjait. Azt hiszem, kívülről is tudják.

A spanyol nő azt hiszi, hogy Spanyolországon kívül nincs élet, nincs világ s amit a vajszívű, de nem éles elméjű szennora vagy szennorita tud, elég az Spanyolországban, az ifjuság szívtárában. Tud-e a tea-mezőről, kuzinliki rózsáligetről, az izlandi zuzmó legelőről, más kérdés. Legyező az elmességének koronája. A napernyők és legyezők hazájában, angyalt is láttam fülönfüggővel, legyezővel rajzolni.

talmas, de annak kellemes mineműsége tekintetében nélkülözhetetlen alkotórész káros hatása lehetőleg ellensúlyoztassék.

Az az idevonatkozó kísérlet, amely a „nikotinmentes“ szivarok előállítását tűzte ki célul, csaknem teljesen kudarcot vallott, mivel hiteles elemzések eredménye szerint e szivar-nemek közül a selectos 0.69—0.74% nikotint, a rosita pedig 0.73—0.84% nikotint tartalmaz csak.

A nikotin ártalmas hatásának ellensúlyozására az a gondolat kínálkozott, hogy a dohányfüstben lévő nikotin-vegyület, mielőtt az a dohányzó organizmusára káros hatását kifejthetné, megköttessék, de úgy, hogy ezáltal a dohányfüst aromája ne változzék meg.

A földat megoldása állítólag sikerült volna Nachtmann tannwaldi gyógyszerésznek, aki a cél elérésére egy alkaloidamegkötő impregnációval bíró egészségi gyapotot készít s hoz forgalomba a gyógyszerárak útján.

H i r e k.

Kinevezés. Ófelsége a király Dobos Antal zentai járásbíró albirót a zentai járásbírószághoz járásbíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Závodszy Levente tanárjelöltet a zombori állami főgimnáziumnál helyettes tanári minőségben alkalmazta.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horvát János zombori áll. főgimnáziumi tanárt hasonló minőségben a szegedi áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

Létics püspök diszpolgársága. Bácsföldvár képviselőtestülete néhány hónappal ezelőtt az újonnan kinevezett Létics püspököt, ki a község szülöttje, diszpolgárrá választotta meg. Az erről szóló oklevelet legközelebb nyújtja át egy 10 tagú küldöttség, melyet dr. Balaton Gyula főszolgabíró vezet.

Felhívás Zombor szab. kir. város adófizető polgáraihoz. Magyarország törvényei szerint, nevezetesen az 1504. I. és 1867. X. t. c. értelmében újabb országgyűlési megállapítás és megajánlás nélkül adót kivetni és behajtani nem lehet. Köztudomásu, hogy az országgyűlés a most folyó évre a költségvetést nem szavazta meg s ebből következik, hogy mindaddig, míg ez az állapot tart, állami adót fizetni senki sem köteles. Az adózó polgárok tehát alkotmányos jogukkal élnek, amikor az országgyűlés által meg nem szavazott állami adókat meg nem fizetik. Jóakarattal figyelemztetjük azonban polgártársainkat, hogy amikor ezzel nemcsak alkotmányos jogokat gyakorolnak, hanem hazafias kötelességet is teljesítenek, ne áltassák magukat egy pillanatra sem azzal a gondolattal, hogy erre az évre az adót egyáltalán nem kell majd megfizetni. Eljön az idő, mikor vége szakad a mostani áldatlan állapotnak és rendes kerékvágásba kerül állami életünk. Ekkor majd mindenkin meg kell fizetni elmaradt adóját. Gondoljon tehát mindenki a jövőre s az adóra megtakarított fillereit tegye félre, őrizze meg továbbra is biztos helyen, például takaréokban, hogy a fizetés kötelezettsége készületlenül ne találja. Így követeli ezt meg mindenkitől a saját maga, így követeli édes hazánk érdeke. — Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1905. évi július hó 25-én tartott rendkívüli közgyűléséből. Hauke Imre s. k., polgármester.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában hirt adtunk arról, hogy a mult évben megejtett városi tisztújítás ellen beadott fellebbezésre vonatkozó m. kir. közigazgatási bírósági ítélet leérkezvén, az I. és II. aljegyzői állásokra vonatkozó választás megsemmisített. Mint most bennünket utólag értesítenek, közleményünk ezen része tévedésen alapul, mert az I. aljegyzői állásra vonatkozó választás — meg sem felelőztetvén — nem semmisített meg, csupán a II. aljegyzői választás.

Nyugdíjazás. Dudás József vármegyei iktató megrongált egészségi állapotára való tekintettel nyugalmába vonult és Szabadkán telepedett le.

Halálozások. Rétháti Kovácsics József ujvidéki vezető kir. járásbíró és rétháti földbirtokos, Kovácsics Cézár helybeli törvényszéki bírónak testvére, mult hó 30-án délelőtt 1/2 12 órakor, életének 53-ik, boldog házasságának 30-ik évében, szívszélhűdés következtében elhunyt. — Dr. Maximovits Vazul volt karlócai főorvos életének 39-ik évében, folyó hó 2-án, kinos szenvedés után Zomborban elhunyt.

Rendkívüli közgyűlés a városnál. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 11 órakor a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Elismerés. Alsókaból község jegyzője iránt Alsókaból község képviselőtestülete — mint levelezőnk írja — a nemrég megválasztott Veszelinovits Milán községi jegyzőnek, Spirta Demeter községi bíró indítványára haszonélvezetül 20 hold földet egyhangulag megszavazott. A jegyző szorgalmának osztatlan elismerését jelenti e föld adományozása, mert a volt jegyző több évi működés után, többszöri kérelemre csak 12 hold földet kapott haszonélvezetre, míg Veszelinovits Milán jegyző rövid néhány hónap alatt eredménytelen szorgalmával, emberséges viselkedésével és a lakosság jólétének előmozdításával annyira megnyerte a lakosság szeretetét, hogy minden kérés nélkül megkapta a 20 hold földet, mint javadalmazási illetéket.

Halálozás. Sulyos csapás érte Bogyó Ödön pacseri jegyzőt. Neje, Preszly Vilma urnó mult hó 29-én hajnali 2 órakor hosszas betegeskedés után elhunyt. A környék intelligenciájának e művelt, agilis tagjának elhunytát férjén kívül egyetlen fia Dezső, nagy rokonság és az egész környék mély fájdalommal gyászolja. Temetése hétfőn nagy részvét mellett ment végbe.

Választás. Kula község képviselőtestülete a napokban dr. Széchényi Tamás főszolgabíró elnökle mellett közgyűlést tartott és ezen alkalommal töltötte be a község házában üresedésben volt irnoki állásokat. Megválasztottak: Sánta József kataszteri nyilvántartó; Jablonszky Elemér első, Hartmann Sándor másod és Boróczy Jenő negyedik irnokká. Zavisits Milán eddigi helyettes kataszteri nyilvántartót a főszolgabíró községi díjnokká nevezte ki.

A vadászjegyek. A vadászévad alkalmából a vadászok körében élénken érdeklődnek mostanság: mi történik a vadászjegyek megújításával, nem fognak-e a törvényhatósági tisztviselők az exlex és a koalíciós köztörvényhatósági határozatok következtében a jegyek megváltásánál olyan akadályt támasztani, amely a vadászok érdekeit sértené. A vadászjegyeket azonban a kir. adóhivatalok adják ki, ezekre a törvényhatósági határozatok nem vonatkoznak. A jegyek kiadása előtt a törvényhatóság első tisztviselőjének véleményét meghallgatják ugyan, de ez a vélemény tisztán a vadászengedélyt kérőnek a személyére vonatkozik: adható-e neki vadászengedély vagy sem. Így hát a vadászjegyek kiadásánál fennakadás nem lehet.

Megszűnt lap. Az „Ujvidéki Hirlap“, mely 14 esztendeig szolgálta a függetlenségi eszméket, szerkesztőjének: dr. Nemes Sándornak halálával szintén befejezte pályafutását. A szerkesztést a szerkesztő elhunytá után Mayer József, az ujvidéki függetlenségi párt titkára átvette ugyan, de már a mult vasárnapi lapban bejelentette olvasóközönségének, hogy a lapot „anyagi okokból“ megszűnteti.

A bor hatása. Vasárnap este a szabadkai városligetben tartott táncmulatság alkalmával izgalmas jelenet játszódott le. Nagy József kárpitós-segéd borozás közben összeszólalkozott néhány fiatalemberrel, akik közül egyik egy székkel úgy ütötte fejbe, hogy veszedelmes koponyarepedést szenvedett. A sulyosan sérültet be szállították a kórházba.

Zeneestély. Értesülésünk szerint ezentul minden szerdán és szombaton este 8 órakor a Korzó terasse-án Herczenberger Sándor zenekara fog játszani Vitéz Tóni kitűnő vezetése alatt. A legujabb és legkedveltebb zeneművek lesznek műsoron. A Korzó-kávéház vendéglőse a zenekedvelő közönséget tisztelettel meghívja az estélyekre és jó ételekről s italokról gondoskodni fog.

Betörés. Sztojkovits György szabadkai lakos házába a mult héten, miatt a házigazda családjával és vendégeivel Palicson időzött, ismeretlen tettesek betörték és a szekrényekből a család ékszereit elvitték. Szerencsére a betörők a szekrényekben volt ruhaneműeket nem bántották, mert különben a pénztárszekrény kulcsára is ráakadtak volna és ekkor nagyobb zsákmányra tettek volna szert. A rendőrség a tetteseket nyomozza.

A kutya a lopás szolgálatában. Eddigél a galambot a posta, sólymot a vadászat, a lovat a hadviselés szolgálatában ismertük. Agara György és fia óbecsei lakosok új felfedezést tettek. Egy ügyes kutyát betanítottak és ennek segítségével a kompnál levő csárdástól 40 drb csirkét lopattak fényes nappal. A tettesek beismerésben vannak, sőt kiegyeztek a károossal 30 koronában, de feljelentés már megtörtént.

Makacs öngyilkos. Lapunk egyik mult számában megemlékeztünk Jerity Mihály szabadkai fodrász-segéd öngyilkosságáról. És most ismét róla kell megemlékeznünk. Alig hogy kiszabadult a szabadkai kórházból, ahol a gondos ápolás mellett sikerült az életnek megmenteni, vasárnap este, most már harmadízben, méreggel akarta magát elpusztítani. 7 óra tájban gyufaoldatot ivott s borzasztó kínok közt vánszorgott 9 óra körül a mentők laktanyájába, ahonnan azonnal a közkórházba szállították s még idejekorán alkalmazták a gyomormosást. S így ezuttal sem sikerült Jerity Mihálynak megválni az élettől, amelyet ő oly terhesnek, oly sivárnak képzel...

Egy vasuti főkalauz balesete. A Zimony felől érkező gyorsvonaton e hó 1-én Kishegyes állomásnál sulyos baleset érte Kampos János máv. vizsgáló főkalauzt, aki a vonat kísérő személyzetéhez volt beosztva. A vonat megállásakor ugyanis amint leaart a vonatról szállni, az egyik lépcsőfokon egy kavicson elcsuszott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy ballábát eltörte. A véletlen baleset áldozatát azonnal ápolás alá vették, s ugyanazzal a vonattal bevitték Szabadkára.

Öngyilkosság a Palics vizében. Folyó hó 1-én hajnalban öngyilkosságot követett el egy szabadkai polgár Palicson. Dulics György volt városi alkalmazott a tó vizében szíven lötte magát s azonnal meghalt. A szerencsétlen ember valószínűleg kora hajnalban ment ki Palicsra azzal a szándékkal, hogy ott az életet eldobja magától. Négy óra felé levetkőzött a Thurzó-villa közelében a tó partján s onnan néhány lépésnyire haladt a vízbe. Itt a magával vitt revolverrel magába lőtt, úgy hogy a golyó szívéen hatolt keresztül s azonnali halálát okozta. A durranásra a közelből azonnal többen odasiettek, de már nem segíthettek a szerencsétlen emberen, aki élettelenül feküdt a vízben, kezében a halált okozó gyilkos fegyvert szorongatva. Dulics György, aki még néhány hónap előtt a községi bíróságnál az iktatói teendőket végezte, állását elvesztette s ezen körülmény, valamint egykori vagyonának teljes pusztulása érlelték meg benne a végzetes elhatározást. Két levelet is hagyott hátra, amelyekben hozzátartozóit arra kéri, hogy ne kutassák önkéntes halálának okát, ő maga találta ezt a megoldást legmegfelelőbbnek.

Öngyilkos kereskedő. Csantavérről írják, hogy Pressburger Kálmán kereskedő állítólag idegrohamában a fővárosban a Dunába ugrott és a habok közt lelte halálát. Pressburger mult hó 27-én utazott fel a fővárosba, hogy egy földvásárlási ügyletet bonnyoltsa le. Miután dolgát elvégezte és a Royal-szállodában, ahol szállva volt, megvacsorázott, lakásáról eltávozott s azóta nem tért vissza. Másnap reggel a Margithid közelében egy uriasan öltözött férfi holttestét fogták ki s ebben Pressburgert agnoszkálták. Az öngyilkos kereskedőnek anyagi viszonyai teljesen rendezettek voltak s végzetes elhatározásának végrehajtása előtt nagyobb összeg pénzt, mely ügyeinek rendezése után birtokában maradt, postán Csantavérré küldte a felesége címére. Hozzá tartozóinak állítása szerint az öngyilkosságot valószínűleg ideges állapotban követte el, mert már hónapok óta szenvedett idegrohamokban és a megőrülés-től félt.

Egy szivtelen anya rémtette.

Szivácról írják, hogy Zárits Ráda ottani napszámos törvénytelen nejével Pélyin Dancával a napokban összeszólalkozott, oly annyira, hogy nejét megverte és a háztól elzavarta. Az asszony kénytelen volt a házat ott hagyni és két hónapos kis leánygyermekével anyjához Sztaparra indult. Utközben a Ferenc-esatorna mellett elhaladva elkeseredésében a gyermekét élve a csatornába dobta. A csendőrök a bűnös asszonyt letartóztatták.

Az ujvidéki I. kiházasítási kölcsönös segélyegyletbe mult héten következők iratkoztak. Obecse: Táborossy Mária I., II., III., IV. Petróc: Lovas Ilya II., III. Csányi Vilma. Németpalánka: Oriolt Paula. Ócsöd: Boros Lidia I., II., III., IV. Bácsföldvár: Barna Trespka. Maradék: Singer Helén. Ujvidék: Bogya Julesa, Bauer Julia I., II., III., IV., Bonnet Anna II., III., Tandori Erzsébet, Durgala Julia. — Kifizetve lettek: Kovács Róza Ujvidék 450 kor., Kern Julia Neudorf 400 kor., Frei Katalin Neudorf 300 kor., Orisek Kata Damianics puszta 250 korona, György Kata Gombos 200 kor., Grnya Kata Ujvidék 100 kor. Törölve lett, mert a díjakat hanyagul fizette: B. Th. 761/a 666. sz. könyvecskének tulajdonosa. Képviselő helyben: Ránay Sándor.

Tanácsok a nyakszirtmerevedés esetére. Az elmúlt héten Zenta város tanácsa falragaszok útján hirdetményt tett közzé, melyben a nyakszirtmerevedés fellépése esetére utmutatást ad a lakosságnak. A betegség fő ismertető jelei a kínos főfájás, a nyakszirt, később az egész gerinc megmerevedése és a felső test hátrahajlása. Hogy a baj halálos kimenetelre kerüljön, meg kell érteni, hogy addig is, míg az orvos megérkezik, a beteget hűvös, besötétített szobába vigyék, minden izgalomtól megóvják és fájó testrészeit jéggel vagy hideg vízzel borogassák. Italul tiszta, friss víz vagy lemondáé szolgáljon, a bor, sör nagyon ártalmára lenne a betegnek.

A tüdővész és a tanulók. A közoktatásügyi miniszter az ország összes tanfelügyelőihez körrendeletet intézett, amely a tanuló ifjuságnak a tüdővéstől való megoltalmazása dolgában sok üdvös intézkedést tartalmaz. Nevezetesen: a tüdőbajos gyermekeket el kell tiltani a nyilvános iskola látogatásától, az iskolatermeket gyakran kell szellőztetni és a falakat évente kétszer bemeszelní, mert a mész megszünteti a fertőző csirákát. A padlózatot pormentesítő szerekkel kell bevonni, hogy a port könnyebben lehessen eltávolítani. Gyermekkel az iskolát separtetni tilos. A tanítási órák közötti szünetet lehetőleg szabad helyen töltsék a gyermekek. A tanító óvakodjék a betegségek tulságos színes előadásától, de a szülőket figyelmeztesse a tisztaság ápolására stb. A tanfelügyelőknek évente jelentést kell tenniük ide vonatkozó tapasztalataikról.

Bő áldás. Klippa Porfiriené sajkáslaki lakosnó mult hó 25-én három egészséges gyermeknek adott életet. Az apróságok közül kettő fiu, egy leány.

Kitiltás az iskolából. Ismeretes lapunk olvasói előtt Dudás Emil zentai gimnáziumi tanuló esete. A diákember egyik társát az iskolában revolverrel meglötte s e bűnéért a szabadkai esküdtségi bíróság nagyobb pénzbüntetést rótt rá. Dudás Emil esetével foglalkozott a vallás- és közoktatásügyi miniszter is, aki a merénylő diákot Magyarország összes középiskoláiból kitiltotta.

Ujtások a postán. A kereskedelemügyi minisztériumban már hosszabb idő óta azzal foglalkoznak, hogy a postai küldemények felvétele körüli eljárás megkönnyíttessék. E célból most folytatnak kísérleteket az ajánlott levelek felvételét eszközölő automatával. A postautalvány kezelése körül is berlini minta szerint érdekes ujtásokat terveznek. Ezek szerint a feladó már nem volna kénytelen a postahivatalba elfáradni, hanem a már kitöltött utalványt egy külön erre a célra szolgáló gyűjtőszekrényekbe dobna, mire egy postaalkalmazott vevény ellenében szedné be a feladó lakásán a pénzt. Ily utalványgyűjtő szekrényeket a város minden részében helyeznének el. Tudvalevő, hogy a levélkiszállítás körül is ujtásokat terveznek, melyek szerint minden házban levélfelvonó készüléket alkalmaznának, melyek a levelek kézbesítését tetemesen gyorsítanák.

Ruházat és étvágy. Az utóbbi napok óriási hőségében egy angol orvosnak igen sokat panaszkodtak, hogy nem tudnak enni, mire a tudós doktor azt tanácsolta nekik, hogyha étvágyat akarnak szerezni, járjanak könnyű ruhában. Az orvos szerint a sok ruha igen ártalmas az étvágyra, mivel a bőr pórusait elzárják, ami viszont az emésztő szervekre van káros hatással. Az orvos még azt is megjegyezte, hogy a fehér színű ruha a legjobban hozzájárul az emésztés növeléséhez, míg a fekete ruha a legkártékonyabb hatással van rá. A fehér szín után növeli még az étvágyat a sárga, a halványzöld és a krémszín.

Ujtás az acélgyártás terén. Egy délwalessi vas- és acélgyár műszaki vezetője oly eljárást talált fel, melynek segítségével az acelat az eddiginél husz százalékkal olcsóbban lehet előállítani. A feltaláló azt állítja, hogy anyagát tonnánként 20 — 30 shillinggel olcsóbban árusíthatja, mint Bessemer- és Siemens-Martin acelat. A próbadarabok e találmányból, melyek a szakértőknek bemutatattak, tömbökből és lemezekből állottak. A szakértők annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy az új acél sinek, szerkezeti anyagok, nemkülönben fekete lemez, valamint galvazinált és fehér lemezek előállítására alkalmas.

Elhalasztott kivégzés. Hoch János az amerikai halálraítelt többszörös asszonygyilkos három amerikai milliárdoshoz kérvényeket írt, melyben tőlük másfélezer dollárt kért, hogy porének revízióját kérhesse a legfelsőbb törvényszéktől. Hochot a mult héten kellett volna felakasztani, de a kivégzést kérésére egy hónappal elhalasztották.

A königgréci csatáról. Loé tábornag, aki I. Vilmos porosz király hadsegéde volt és a háboruban mellette szolgált, most adja át emlékiratait a nyilvánosságnak és a híres königgréci csata delutánjáról érdekes apróságokat közöl. Magas helyen állott a király sátra és tábori messzelátóját folyton kezében tartotta és úgy szemlélte serege működését. Igen izgatott volt, mert a katonaság visszavonult és a trónörökös seregéről sem érkezett jelentés. Izgatottságát azonban elpálástolta és látszólag nyugodtan fordult a mindig hallgatag Moltke felé, hogy az ő véleményét is meghallgassa. Felsőged nemesak a mai ütközetet, de a hadjáratot is meg fogja nyerni. Szavai nagy hatást gyakoroltak a körülállókra és új lelkesedést öntött a csüggedőkbe, végre a trónörökös csapata is láthatóvá lett. Mikor pedig a király egy szakaszt látott közeledni, melynek élén bekötött fej és kezű tiszt lovagolt, keményen a tisztre rivallt: Ott az ellenség, oda vezesse a katonákat vissza! Az én bátor katonáim nem fognak meghátrálni. A katonák visszafelé indultak és másnap már el is dőlt a csata sorsa. B. H.

Tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában. A tanulók beiratása szabályszerűen csak szeptember hó 1., 2. és 4-én történik; tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40 — 40, a felsőbe pedig legfeljebb csak 38 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beiratási, könyvtári és értesítői díjaknak, összesen 7 koronának lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szünetben is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétettek fel, akik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (III.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 40 korona, a vidékieké 60 korona, amely előleges félévi részletekben is lefizethető; ezenkívül fizetendő: beiratási díj fejében 4 korona, a német nyelvi társalgási órákért a tornázás és vivás tanításáért félévenként összesen 6 korona, az ifjusági könyvtárra 2 korona és az értesítőre 1 korona. Szegény sorsu, jeles tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttnak el. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, a melyek tanulókat havi 36—60 koronáért teljes ellátásra elfogadnak. Zombor, 1905. évi július hó. — Az igazgatóság.

Szülők figyelmébe. Jó házból való iskolai tanulókat az 1905—906. tanévre teljes ellátásra elfogad és gondos felügyeletért kezeskedik Proll Ferenc Zomborban Csihás Benő-utca 59. szám.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?! Olvasóink között bizonyára akad olyan fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s most a hároméves terhes katonai szolgáltnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta kiváló sikerrel működik az egész országban kitűnő hírnévként örvendő Lichtblau-féle állami felügyelet alatt álló katonai előkészítési tanfolyam, melyen előkészítésre és foglalkozásra való tekintet nélkül rövid uton elnyerhető az egyéves önkéntesi jog. Értesítőt bárkinek ingyen és bérmentve küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecen. Születési év okvetlen közlendő.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” július 30-iki száma 25 képpel jelent meg. Első helyén egy Rákóczi-közlemény áll: I. Rákóczi Ferenc nyugvóhelyének, a Báthory Zsófia által épített kassai templomnak ismertetése Mihalik Józseftől (3 képpel). Szépirodalmi közlemények: Szabolcska Mihály verse, két mordvin népdal Bán Aladár fordításában, Mark Twain humoros elbeszélésének befejezése (2 képpel) s a „Regénytár” mellékleten Nagy Endre eredeti és Hamlin Gorland angolból fordított regénye (képekkel). Szterényi Józsefet, a kereskedelmi minisztérium új államtitkárát s a közelebb elhunyt Szemere Attilát arckép és életrajz mutatja be. A Margitszigeten épült új kápolnáról Hary Gyulának rajzát, Spaits Sándor honvédszárkapitányának a mandzsoursági orosz táborban fölvett eredeti fényképeiből többet közöl e szám. Ugyancsak a háborúra vonatkoznak: Nogi japán tábornoknak egy magyar tanár részére küldött képes levelező-lapja, a „Borodino” orosz vezérhajó elsüllyedése a csuzimai csatában. További közlemények: „Mibe került az élet ez előtt 150 évvel?“, „Fényképküldés táviródróton“, Nikó Lina arcképe és nekrológja, 2 nyári kép, 3 kép gróf Festetics Rudolf déli-tengeri utazásáról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az Amatőr sikerei a külföldön. Valóban büszke lehet ez a fiatal művészeti folyóirat arra a maga nemében páratlan sikerre, melyet az utóbbi időben a külföldön ért el. Ugyanis több külföldi hasonló és általános művészeti folyóirat szerkesztősége azzal a kérelemmel fordult „Az Amatőr” szerkesztőségéhez, hogy az „Amatőr”-ben megjelent képek reprodukciójának vagy eredetű, vagy kliséit átengedni, illetőleg részükre megszerezni és néhány — és itt azután a cikkek címei, szerzőiknek neve teljes pontossággal volt leírva — cikket részükre lefordíttatni sziveskedjenek. Az Amatőr szerkesztőjétől is kértek cikket. Mindezt pedig — mint „Az Amatőr”-nek írják — pusztán azért, hogy a magyar amatőrfényképezésnek magas fejlettségéről olvasóinknak cikkeiben és képekben beszámoljanak. Az Amatőr lelkes szerkesztője, Kohlman Artur dr. készségesen bocsájtotta a külföldi lapoknak rendelkezésére úgy a saját, mint munkatársainak tollát és fényképeit, melyek közül elsőnek a berlini „Sonne” közöl most néhányat. A külföldi lapok ez ujdonságot bejelentették olvasóinknak, akik felette nagy számban fordultak mutatványszámért „Az Amatőr” berlini kiadóhivatali fiókjához. És bár talán egyáltalában nem értik a magyar nyelvet, mégis számosan fizettek elő Az Amatőr-re. Mindez fényesen bizonyítja, hogy a külföldi amatőrök mily élénken érdeklődnek minden iránt, ami a fényképezésnek — és a művészetnek általában — szolgálatában áll. Kívánatos volna, hogy hazai amatőreink is felkarolják e kiváló első művészi fényképezési folyóiratunkat, melyből sok szépet, szakképzettséget, nemes izlést és művészibb gondolkozást, sőt világnézetet meríthetnek. A most megjelent 21-ik szám is felette érdekes tartalommal, művészibbnél művészibb, csaknem kizárólag magyar amatőrök művészi fényképeinek kitűnő reprodukcióival gazdagon illusztrálva jelent meg. Az egész füzet „A fényképezés művészi technikája” címet viseli és elejétől végig oly alaposan foglalkozik a kérdéssel, milyent hazai szaklapjainknál alig volt még alkalmunk tapasztalni. Kiemelendőnek véljük különösen Kohlman Artur dr. szerkesztőnek cikkét a „Retus”-ról. Ebben az általános retus-balhit ellen száll sikra és szakfényképezőinket, úgy mint amatőreinket és a nagyközönséget a retus helyes fogalmáról és rendeltetéséről tájékoztatja.

Csarnok.

Aranykalászkok.

— Nagy férfiak szép mondásai. —

Imádd a nőt, ha mint dicső anyád
Elégülten néz aggó szemé rád,
Akit szívének vérevel nevelt;
Imádd a nőt, kinek virrasztva telt
Fél élete, ki mártírként haladt,
De nem roskadt le a kereszt alatt
Fájdalma napján, gondja éjjelén,
Mert téged hordott áldott, szent ölen.

Ábrányi Emil.

Az anya halála az első bánatunk, amelyet nélküle kell megsiratnunk.

Hock János.

A néma ékszer hallgatása

Többet tesz olykor, mint a szép szavak.

Shakespeare.

Jaj annak, aki becsülni nem tudja azt,
akit szeret.

Jókai.

Kereszt az élet, jó feleség a gyémánt,
mely rajta tündöklök.

Kisfaludy Károly.

— Szép kigyó a szerelem,
Kerüld kiki okosan:
Ha kit megcsíp, oda van.

Kisfaludy Sándor.

Az emberi szívnek boldogítóbb érzete
nincs, mint boldogságot látni, melynek alkotói
mi vagyunk.

Eötvös.

Kél és száll a szív viharja,
Mint a tenger vésze;
Fájdalom a boldogságnak
Egyik alkatrésze.
Az örömmel levegőjét
Megtisztítja bánat,
A kizajlott búfelhőkön
Szép szivárvány támad.

Arany.

A hű szerelem nem beszél,
Azt tett dicsőíti, nem a szavak.

Shakespeare.

A szerelem egy s örök,
Nem fődí el néma rög;
Ketté a halál sem vágja:
Átalér az másvilágba.

Arany.

Aki a politikában fenyeget anélkül, hogy
le is sujtana, könnyen sebesíthető.

Lamartine.

Hogy mely kormány a legjobb? Az,
amely megtanít bennünket, hogy önmagunkat
kormányozzuk.

Goethe.

Az ember szívében a természet mindig
erősebb a pártszellemmel.

Lamartine.

E gyáva népet meg nem átkozom,
Az nem hibás, annak természete,
Hogy a nyomor szolgává bélyegezze
S a szolgaság vérengző eszközévé
Stüllyesse.

Madách.

Messze szállong a férfi lángesze, világokat ölel, multon, jövődön mereng tekintete, de a jelenlét titkába csak asszony hat be; amaz bátran itél a külső életről, ez a szív érzeteit méri s gyöngéd keble első meghittje a serkenő, eget lebájló szerelemnek.

Kisfaludy Károly.

Férfikarban, férfimellben
Hatalom küzd és erő;
Szűz szelidség liljomával
S szerelemmel győz a nő;
S ha nehéz napján a vésznek
Férfiúkar védőfala:
A szelid bék' szent virányin,
Hölgy — a honnak angyala.

Garay.

Egy létezik számunkra csak, több semmi,
Ismét szeretni, ismét tönkre menni.

Byron (Ábrányi E.)

Egy szép asszony szívünknek angyal
És ördög egyaránt lehet.

Szász Károly.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József budapesti nagykereskedő heti jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 1.80—2.80, muhar 3.25-ig, alomszalma 1.70, zsupszalma 1.90, szecska 2.50 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3.00—3.40, préselt szalma 1.60—1.80 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 6.50—90, tengeri 8.00, rozs 6.50, árpa 6.00 kor. 50 kilónként.

Komlóhírek.

Német és Csehországban általában javultak a termési kilátások az utolsó időben fellépett eső következtében, mely azonban helyenként már elkésve jött. Bácskában a régi kertek jó állapotban vannak, az új telepítmények azonban esőt kívánnak. — Heti ártudósítás: Saaz városi 224—240, Saaz kerületi 216—238 kor. 50 kilogrammonként; nürnbergi elsőrendű 140—145 kor., egyéb 85—130 kor. 50 kilogrammonként. Elővételek idei komlóban: oroszországi 205—210 kor., galíciai 260—280 kor. 100 kilogrammonként.

Versenyharc a Dunán.

A gabona kampány bekövetkeztével a Dunahajózási vállalatok értekezletét tartottak Budapesten, melynek célja az volt, hogy az 1905. év kezdete óta tartó versenyharcot megszüntessék. A versenyharc, mint a magyar pénzügy jelenti, akörül a kérdés körül forgott, hogy az osztrák Dunagőzhajózási társaság évtizedekig mintegy monopolum gyanánt bírta a darabáruszállítást a Budapest—Bécs közötti Dunaszakaszon és mikor a magyar folyam- és tengerhajózási r. t. szintén megkezdte a darabáruszállítást e vonalon, az osztrák hajózási vállalat mérték-telen versenyt indított a magyar hajózási vállalatok ellen. A versenyharc 1905. év folyamán tetemes kárt okozott a hajózási vállalatoknak, de noha a legnagyobb, 608.669 koronára menő veszteséget a Dunagőzhajózási társaság szenvedte, a béke megkötésére összehívott értekezleten mégis a merev negáció álláspontjára helyezkedett és a béke megkötését lehetetlenné tette. Az osztrák Dunagőzhajózási társaság a kizárólagos okozója tehát annak, hogy Dunahajózási vállalatunk az idei őszi kampányra remélt kedvezőbb fuvarozási konjunkturától elestek.

Az áru megrogálása fuvarozás közben.

Az áru megrogálása fuvarozás közben igen gyakran képezi perek tárgyát és ezért rendkívül fontossága a kuria legújabb döntése, mely a következőket mondja ki: Ha az eladó nézve a rendeltetési hely nem is tekinthető teljesítési helynek, amely esetben a fuvarozás közben az árut ért veszély a vevőt terheli, az eladó köteles bizonyítani, hogy az áru megrogálása a fuvarozás közben következett be, mert neki kötelessége igazolni, hogy ő a teljesítési helyre szerződés szerű árut szállított. Ezt az elvi jelentőségű döntést, melyre kereskedőink igen gyakran hivatkoznak, a kuria 1905. év május 3-án 915/1904. szám alatt hozta.

**A Ferenc-csatorna részvény-
vénytársulat új tarifája.** Ezen vállalat igazgatósága közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium jóváhagyásával ellátott hajózási díjszabás f. évi augusztus 1-én életbe lép. Az új díjszabás fűzet a Bezdán, Baja, Ujvidék és Óbecse pénztári hivataloknál 50 fillérért megkapható.

Folyékony és romló küldemények a postán. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint ismételt előfordult, hogy friss húst, zsiradékokat és folyadékokat tartalmazó csomagok a csomagolás elégtelen volta miatt megsérültek és ez által más csomagokban kárt tettek. Ezért a miniszter elrendelte, hogy ha folyadékot, zsiradékot, friss húst stb. tartalmazó küldemény, mely nem előírt módon van csomagolva és ez a körülmény hamis tartalomnyilvánítás, vagy a külső burkolat egyébként kifogástalan volta miatt a feladásnál megállapítható nem volt, más küldeményekben vagy a postahivatalokban, azok szereiben, eszközeiben stb. kárt tesz, úgy az okozott kárért a csomag feladója felelős.

Cséplési eredmények. A gabonatózsdén, mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, már nagy számban vannak minták buzából, rozsból és árpából, az ország legkülönbözőbb részeiből, úgy hogy már képet lehet alkotni az eddigi cséplési eredmények alakulásáról. A Bánságból jó buzaminták érkeztek, ugyanígy a Bácskából is. E legfontosabb buzatermő területeken mennyiségre nézve jó középtermésre, sőt még ennél jobbra is lehet számítani. Igen jók a tót vidékről érkezett buzaminták is és e vidéken is mennyiségileg jó középtermés várható. Valamivel kedvezőtlenebb minőségű minták érkeztek Felsőmagyarországból, de a mennyiségi eredmény ott is teljesen kielégítő. Csak a Tiszavidékeken látszik kedvezőtlennek a buzatermés. Az onnan érkezett buzaminták koráért és nyomott szemeket mutatnak és mennyiségileg is a középtermés mögött maradnak. A rozstermés az eddig érkezett minták szerint minőségileg jól sikerült, de azért még nem érkezett olyan rozs, mely a múlt évi ritka szép minőséget megközelítette volna. A mennyiségi eredmény azonban sokkal bővebb, mint a múlt évi és panasz alig érkezett még egy vidékről is. Ki nem elégitők azonban az eddig érkezett árpaminták. Némely vidéken az árpa hirtelen érett, más vidéken pedig a sok zivataros eső következtében foltos. De a Felsővidékekről azt írják, hogy a minőségek kielégítőek. A zabaratás a július elején uralkodott nagy hőség következtében szenvedett ugyan, de gyengébb minőségek mellett érkeztek már igen szép kvalitások is.

HIRDETÉSEK.

**Egyéves önkénteseknek,
valamint tűzoltóknak** egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad
Knipl János,

6-2 polgári és egyenruha szabó
Zombor, bajai-utca a nagy szerb templom mellett.

Tanárok és orvosok kiválóképen a **világhírű**

Hercules-sört

ajánlják **álmatlanság és vérszegénység ellen;** mint táp-
dús erősbitőt **tüdőbetegeknek és gyengélkedőknek.**

A **HERCULES-SÖR** egyedüli elárusító helye Zombor
és környéke részére:

Weidinger S. és Zs. cég,
ZOMBOR.

10-2

Pályázat.

A katymári róm. kath. népiskolánál egy magyar-német tannyelvű tanítói állásra, mely ez idő szerint csak ideiglenesen fog betölteni, pályázat hirdetik. Ez állomás javadalma 800 kor. fizetés és 160 kor. lakbér. A megválasztandó köteles lesz az iskolaszék által kijelölendő osztályban a mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani. Lehetőleg zenében jártas férfiak és nők pályázhatnak, akik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve **f. évi augusztus hó 20-ig** us. és ft. Klanszky Ferenc apát-esperesplébánoshoz Jánosalmára küldjék. Ha nőtanító választatik, köteles lesz az iskolás leánykakat a női kézimunkában kioktatni. Az ideiglenesen megválasztott tanító fizetését állása elfoglalása napjától huzza, ami iránt értesítést veend.
2-1

1478/1905. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Dunabölkény község alulírott előjárósága részéről ezennel pályázat nyitattik a leköszönés folytán üresedésbe jött rendőrzetűi állásra. Ezen állással a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetendő évi 800 korona fizetés van egybekötve. Ruházatról a rendőrzetű vezető gondoskodik, a felszerelést a község adja.

Szabályszerűen felszerelt folyamodványok **1905. évi augusztus hó 15-éig** alulírott előjárósághoz nyújtandók be.

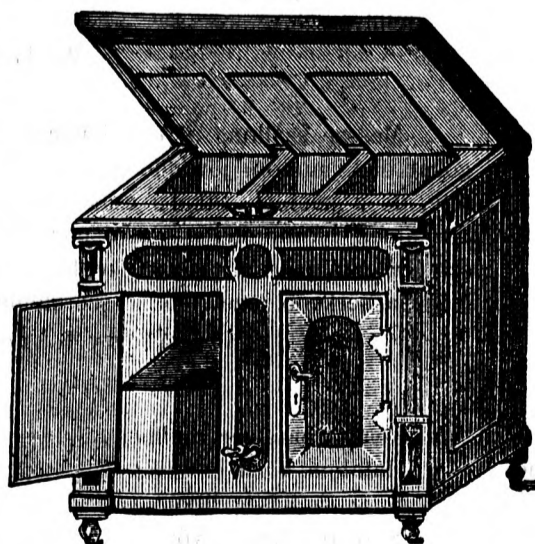
Dunabölkény, 1905. augusztus 1.

2-2

Az előjáróság.

Gombos Nándor

Jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben

vendéglősök, mészárosok és
magánosok részére);

fürdőkádákban

és *—18

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilyen bádogárú elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Egy jó hazból való fiu
tanoncúl felvétetik
Metz József fűszer- és
csemege-kereskedésében
Zomborban.

3-3

625. szám.

1905.

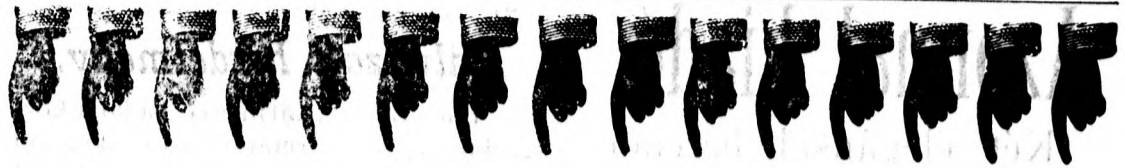
Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti tek. kir. keresk. és váltótörvényszék 1905. évi 12213/polg. számú végzése következtében dr. Pereszlényi Aladár budapesti ügyvéd által képviselt Fehér Miklós g-ppgyára részvénytársaság javára Juszt Józsefné sz. Rumenyák Mária zombori lakos ellen 2400 kor. s járulékaik erejéig 1905. évi február hó 25-én fogantatott biztosítási végrehajtás útján letoglalt és 2025. koronára becsült következő ingóságok n. m. Marschall-féle 11143. számú cseplőgép és butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró-ság 1905. évi V. 186/3. számú végzése folytán 2400 korona tőkekövetelés, ennek 1905. évi január hó 22. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 206 kor. 15 fillérben bíróság már megállapított költségeik erejéig Zomborban alperesné lakásán (Nemesmiliticsi utca) leendő eszközlésére 1905. évi augusztus hó 17. napjának délelőtti 9 órájában átirádóul kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zomborban, 1905. évi július hó 25-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Gyári raktár villanyvilágítási csillárok és alkatrészekben.

Villanyvilágítási bevezetés,

Villanyos csengők,

Villanyos házitelefonom,

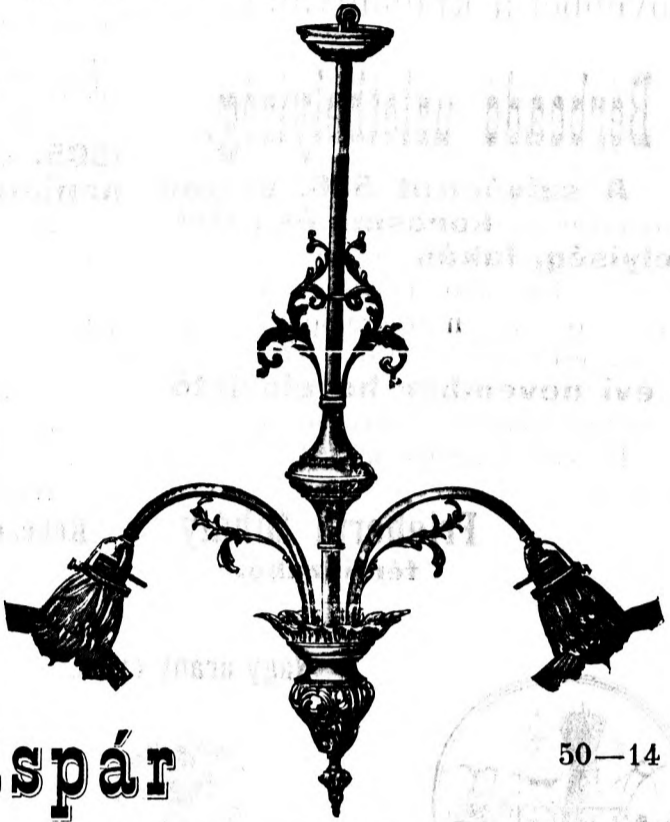
legolcsóbb árak és

legmesszebbmenő

szavatolás mellett:

Teltsch Gáspár

optikai, elektrotechnikai műintézetében **ZOMBOR.**

50-14

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK

A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Azonnal kiadó.

Két elegánsul berendezett szoba 1, esetleg 2 ur részére azonnal kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 6-6

Bérbeadó üzlethelyiség.

A sziváci-ut 536. számú házamban egy **korcsma és üzlethelyiség, lakás** és egyéb mellék-helyiségekből álló helyiség, melyben jelenleg is egy igen jó forgalmu korcsma és vegyeskereskedés van, hason célra **f. évi november hó elsejétől** 3, esetleg több évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Frieberth Mihály
férfiszabó.

6-6

1380. szám. kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye Nádálja községében ujonnan rendszeresített községi kisdédóvónói állás betöltése céljából pályázat hirdettetik és felhivatnak mindazon oklevéllel bíró kisdédóvónók, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kisdédóvónói képesítői oklevél, születési, erkölcsi és illetőségi, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket **1905. évi augusztus hó 20-ik napjáig** alulírt elöljárósághoz adják be.

Az állás javadalma előleges havi részletekben kiszolgáltatandó évi 600 korona készpénz fizetés és 200 korona lakbér; mely azonban ha a község kisdédóvodát épít, természetbeni lakással fog helyettesíteni.

Szerb nyelv tudása feltétlenül megkivántatik.

Nádálján, 1905. évi július hó 27-én.

Kekezovich István, Rákits Milán,
jegyző. 2-2 bíró.

ELADÓ!

Egy igen jó karban levő

HAJTÓ KOCSI

jutányos áron eladó. 3-8

Bővebbet **Baumann Nándor** takarékpénztári pénztárnoknál vagy **Maison Józsefnél** a kir. kincstári ügyészégnél.

Rohonczy Gida

gazdaságában eladó 120 darab 3 hónapos és 60 darab sertésvészen átment 7 hónapos **malac.**

Levélcim: **Rohonczy gazdaság**
Törökbecse. 3-8

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jeleül.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos.

20-18

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezetű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** drb van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközöltenek. * Régi permetezők becsereültenek. * Kölcsönképen használatra jó szerkezetű permetezők kiadalanak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út 11.

ZOMBOR, Bajai-út 11.

BACSKA.

Minden darabért

2 évi jótállás!!

➡️ ➡️ Viszontelárúsítóknak külön megegyezés. ➡️ ➡️